

Voor onmiddellijke verspreiding

PERSMEDEDELING

Terugbetaling psychologische zorg : klinisch psychologen naar de Raad van State tegen de nieuwe conventie

23/09/2021

APPELpsy- www.appelpsy.be (Association professionnelle des psychologues cliniciens de la parole et du langage)

KLIPsy - www.appelpsy.be (Beroepsvereniging van klinisch psychologen voor praktijken die het spreken centraal stellen)

UPpsy- BUPsy www.uppsy-bupsy.be (Union Professionnelle des Psychologues-Beroeps Unie voor Psychologen]

APPpsy www.apppsy.be (Association des Psychologues Praticiens d'orientation Psychanalytique)

Contact :

Onze raadsman : Mter. Vincent Letellier 0477/20.61.91

Voor de beroepsverenigingen :

Stef Joos (NL) 0474/52.97.36 of 0740/11.12.24

Martine Vermeylen (FR) 0496/14.75.65

Eind juli kregen de psychologen bericht over de RIZIV-conventie "Versterkt psychologisch zorgaanbod voor iedereen", basis voor een mogelijke terugbetaling van consultaties bij een psycholoog. De beroepsverenigingen APPELpsy, APPPsy, KLIPsy en Upsy-Bupsy hebben, na lang beraad, de Raad van State gevraagd om de RIZIV-beslissing hierover te annuleren. Hoewel we beseffen dat mensen allang wachten op betaalbare psychologische hulp, zien we dit als noodzakelijk omdat deze conventie voor ons de deontologische code van de psycholoog en de wet op de patiëntenrechten niet respecteert, én daarnaast de autonomie van de psycholoog ondergraaft.

De conventie legt heel concreet de pijnpunten bloot van een economisch denken over geestelijke gezondheidszorg, waarbij vooral de "return on investment", efficiëntie en kostenbeheersing belangrijk blijkt (zo kortdurend en goedkoop mogelijk behandelen, ziekteverzuim zo beperkt mogelijk houden). Daarbij houdt men echter geen rekening met het eigene van psychologische zorg.

Wij verwijzen naar een schrijven van de Psychologencommissie, gericht aan de Minister van Volksgezondheid (midden september), waarin wordt gesteld dat de voorwaarden van de conventie niet te verzoenen zijn met de deontologische code van de psycholoog, noch met de gecoördineerde wet op de uitoefening van de beroepen in de gezondheidszorg (artikel 33). De conventie stelt evenmin als voorwaarde dat deelnemende psychologen moeten ingeschreven zijn bij de

Psychologencommissie. Dat betekent dat de mogelijkheid om een tuchtklacht in te dienen in geval van schending van de deontologische code, niet gegarandeerd is, wat het vertrouwen in het beroep niet ten goede komt.

MEER DAN ÉÉN REDEN TOT BEZORGDEID

Net zoals in eerdere conventies rond psychologische zorg wordt de psycholoog gevraagd om voorbij te gaan aan de wettelijke reglementering van het **beroepsgeheim** in onze deontologische code. Nochtans is het respect voor het beroepsgeheim een fundamentele voorwaarde in ons werk, opdat mensen vrij zouden kunnen spreken over wat hen bezighoudt. Dat heeft niet alleen te maken met de privacy van de mensen of met respect voor de soms gevoelige informatie over derden waarover men bij ons spreekt. Het beroepsgeheim is wettelijk verankerd als een “publiek recht”, pijler van een democratische maatschappij die plaatsen garandeert waar vrij kan worden gesproken zonder dat daar gevolgen aan zijn verbonden.

De conventie voorziet terugbetaling wanneer mensen een psycholoog in de regio raadplegen. Dat betekent dat men **niet langer volkomen vrij een behandelaar mag kiezen**, een recht voorzien in de wet op de patiëntenrechten. We stellen ons verder vragen over de wettelijke basis waarop de netwerken de opdracht hebben gekregen om niet alleen de deelnemende psychologen te selecteren maar ook een evaluatieproces van hun werk te organiseren – terwijl de psychologen zelf, bevoegd terzake, slechts beperkt vertegenwoordigd zijn binnen deze netwerken en de besprekingen terzake.

De conventie organiseert zo **een systeem dat dubbel discriminerend** is : niet alle psychologen met gelijke kwalificaties hebben er toegang toe, en vele mensen worden uitgesloten van het recht op vergoeding door de beperking van het aantal toegankelijke psychologen en doordat ze niet kunnen weigeren om vertrouwelijke gegevens te delen. Het is paradoxaal dat deze conventie psychologen bevoordeelt die, wanneer ze zich houden aan de vooropgestelde voorwaarden, niet in staat zullen zijn om hun deontologische code, wettelijk verankerd, te respecteren.

Deze overeenkomst maakt onderscheid **tussen eerstelijnspsychologische zorg en gespecialiseerde zorg**, zoals we dat kennen in een “medisch model”, waarbij de huisarts indien nodig doorverwijst naar een specialist. De “gespecialiseerde zorg” wordt geïndiceerd wanneer door een onderliggende “aandoening” de klachten niet in 4 tot 8 sessies kunnen worden verholpen. Mensen worden zo gestigmatiseerd en bovendien wordt, wanneer die overgang gepaard moet gaan met een verandering van psycholoog, de continuïteit van de therapeutische relatie verstoord. Nochtans is dit één van de werkzame factoren van psychologische zorg : uit onderzoek blijkt dat bij elke doorverwijzing mensen afhaken en uit de zorg vallen.

De klinisch psycholoog beoefent, zo zegt de wet op de gezondheidszorgberoepen, **een autonoom beroep**. Er moet echter, volgens de conventie, een arts betrokken worden bij de aanmelding voor de gespecialiseerde zorg. Kan de psycholoog deze beslissing dan niet autonoom nemen ? Hij moet bovendien de Public Mental Health-visie onderschrijven om zich aan te sluiten, en moet zich ertoe verbinden om zich minstens 8 u per week te engageren in het netwerk. Er is dus noch inzake de organisatie van zijn praktijk, noch inzake het kader van waaruit de psycholoog werkt, respect voor diens autonomie.

ONZE VISIE

Als beroepsverenigingen willen wij erover waken dat onze leden en alle psychologen kunnen werken in omstandigheden die kwalitatief werk mogelijk maken. Terugbetaling hoeft niet op deze manier georganiseerd te worden, dat hebben de mutualiteiten reeds enkele jaren bewezen. Wij menen dat dit model uitbreiding of verfijning verdient. De informatie-uitwisseling die in sommige gevallen inderdaad om therapeutische doeleinden gerechtvaardigd is, moet worden losgekoppeld van terugbetaling en op een beter gefundeerde manier gebeuren, zoals gestipuleerd in onze deontologische code.

Professionaliteit, terugbetaling en beroepsgeheim hoeven elkaar dus niet in de weg te staan.

CONCLUSIE

Wij roepen de regering op om hun verantwoordelijkheid op te nemen. Als men effectief wil werk maken van terugbetaling van consultaties bij een psycholoog “voor iedereen”, juichen wij dit toe – op voorwaarde dat zoveel mogelijk burgers hiervan kunnen genieten, en dat dit niet ten koste gaat van de kwaliteit en de vrijheid waarbinnen een psychologisch of psychotherapeutisch proces zich onbelemmerd kan ontplooiën. Het toegankelijker maken van psychologische zorg kan slechts als er respect is voor de eigenheid en de deontologie van ons beroep. Wij dringen aan op nieuwe gesprekken over een terugbetalingsmodel dat met het bovenstaande rekening houdt.

UPPSY BUPSY, Stef Joos et Martine Vermeylen, co-voorzitters, Hilde Descamps, bestuurslid

APPELpsy, H  l  ne Coppens, voorzitter

APPPsy, Francis Martens, voorzitter, Philippe Lemmens, bestuurslid

KLIPsy, David Teetaert, voorzitter